Medice cura teipsum. Luce.

iiij ca. Sicut ait Gregorius prima parte sui
pastoralis. capitulo secundo. Quis autem cogi-
tationum vulnera occultiora nescit esse vul-
neribus viscerum. Nimirum videtur medicum
spiritualem multo subtiliorem debere fore me-
dico corporali: qui ut bene curet vicia. mit-
ti perita opus licet: propterea ut virum pigmentorum spiritualium consi-
derans prius quam ceteros curare desideret: curandique regulas me-
dicine cognoscat. Alioquin si artis spiritualis imperitus: et in seipso
ignorantie confossus vulneribus: alios mederi properat. audiet non
immerito meruit. medice cura teipsum. Magna quippe stultitia
est. ut idem ait Gregorius. si aliquis alios mederi properat. qui et
ipse vulnus in facie portat. Et maxima plane dementia est:
ut igitur in pastorali. capitulo. ij. dum hij qui nequaquam precepta spiritua-
lia cognouerint: cordis se medicos profiteri non metuunt.
dum qui pigmentorum vim nesciunt: videri medici carnis eru-
bescunt. Recte igitur cuilibet talium dicitur. medice cura teipsum
Quos igitur medicos cordium appellare ad presens melius con-
uenit quam curatores animarum: ipsos videlicet rectores ecclesiarum quibus ille
thesaurus est traditus pro quo non pepercit deus pater quin proprio filio non
pepercit. ut dicitur ad Romanos. viij. Quibus etiam ille vul-
neratus qui incidit in latrones curandus fouendusque a samaritano
relictus est. Luce. x. Omnium enim ipsorum dicitur. Curam illius habe. Et
rursus dicitur per prophetam. Custodi virum istum qui si lapsus fuerit:
anima tua erit pro anima ipsius. Porro dominus per Ezechielem. iij. et.
xxxiij. c. comminatur cuilibet curatori dicens. Sanguinem eius de manu
tua ~~tempsum~~ requiram. quasi dicat. quia vita et mors subditorum posita est in
manibus prelatorum. Unde dicitur Judith. viij. Et vobis pendet anima illorum
Hac itaque summa commoniti quisque prelatorum et rectorum pensset periculum sui
regiminis: et artem doctrinamque discat spiritualis curationis: quatenus in
se ignorantie curare possit vulnera: et in subditorum cordibus per sa-
nam doctrinam et salubrem penitentiam sciat sanare contagia delicto-
rum. Ne quod absit. dum sanandi regulas nesciat. et ad sanandum
commissos subditos festinet: iuste si obviam audiat de eisdem

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

Prologus

Predicac curā teñpim. Recte nāqȝ p̄lato ignorāti dr̄. ut prius ī
ſe ſufficientē arte curandi ſpūaliū morbor̄ habeat: q̄ȝ em
plaſtr̄ ſanādis vulneribȝ adhibeat. Nā ut ait Gregorius
ī regiſt°. Verecūdū ē ꝛ dicē prudȝ q̄ ſacerdos abba ducatū accipiūt
q̄ exordiū religioſe vite nō noverūt. Licȝ ī q̄buſdā chatolicꝰ
myſterijs ignorātia tolerāda foret. eo q̄ ī pleriſqȝ meliꝰ ē ne
ſcire q̄ȝ curare. In q̄bꝰ ēm etc iux Auguſtinū ī li. de v̄bis dn̄i.
meliꝰ ē fidei ignorantia q̄ȝ temerata ſciā. In eccaſticiꝭ tn̄ mi
niſterijs ordinandis diſponēdiſqȝ oīno dāpnabit. De q̄bȝ ē illō
v̄bm̄ apl̄i .1. ad Chori. xiiij. Si q̄s āt ignorat ignorabit. Ordis
nāqȝ ignorātia. q̄ viȝ ōdiē q̄cq̄d agēdū ē ī eccīa ꝯt̄bat ne
gociorū naturāȝ formāqȝ meritor̄. Nā ſtatutū ſacre ſcrie
ꝯt̄rie nō ē intelligē ſȝ errare: ut ait Amb'. ſup Beati imma
culati. Hic ē q̄ dn̄s req̄rit ꝑ ſuū prudentē q̄ ꝯſtituit ſup fa
miliā ſuā Mathi. xxiiij. prudentē dico: ut ſciat q̄ ordie.
q̄ ſenſu. q̄ mō. q̄ fine q̄cq̄d gerēdū ſit. Alioqn ſi cecꝰ ceco
ducatū p̄ſtet: nōne ābo ī foueā cadūt: Mathi. xv. Ideo eīȝ
cecꝰ cecū ducē p̄t: ſic n̄ indiſcretꝰ p̄latꝰ ſubditū indiſcretū p̄t
p viā ducē ſaluti. Et q̄m hijs periculoſ tpibȝ ī plibȝ eccīs ꝯ
ſcā inſtituta ī adminiſtrād' ſacrametē. q̄ ſit inſtrumēta ſpūalis cu
rationis. pleroſqȝ nō tn̄ errasse q̄ȝ variaſſe circa eadē cognovimꝰ.
adeo ut verā ſit iłª rabanī ſnīa. Sōc ē medicor̄ ꝑ eīa egri
tudies variari. Vn̄ ſi ȝᵇ ł q̄tuor medici veniūt ad īfirmū nū
q̄ȝ ī aſſignatiōe ł exhibitiōe cure ꝯveniūt. Hec ille. Et hꝰ idē q̄
verū ſit heu nr̄is tpibȝ. res fidelibȝ ſubiecta ꝑplis q̄tidiana
experiētia clarꝰ manifeſtat. Profectō ſiq̄dē cū aliq̄d ſacrāmētor̄
adminiſtrādū ſit ī eccīa ꝯi vix dyocesis totiꝰ clerꝰ ī ipō ritu
ꝛ cerimonie ī eodē ꝯcordat q̄ ꝯvenit. Sȝ nūc ī hac eccīa hic ad
dit: ī ª ille minuit. Ille p̄ponit poſtponēda: ille p̄ponit poſtponit
p̄ponēda. Ille bn̄dictiōeȝ p̄ſuadet: ille negligere aſſerit. Ille corri
git librū tanq̄ȝ devium ꝛ erroneū: Ille corrigit corrigentē tan
q̄ȝ ignarū. Sic p̄lati mutua diſcrepatiōe colludentes
nō ſine grāvi ſcādalo aīos ſubditor̄ ī ꝯfuſiōis labyrinthū
p̄cipitāt ꝛ demergūt. Porro nos Stanislaus dei ꝛ aplice ſe
dis gratia epūs poſnoniēſ paterna ſollicitudie paſtoralis of

ficij excitati ut tot fluctuagos ſcelerum curſu viam cupientes omnem ecclio
re: preſentem tractatum de adminiſtrandis rite eccleſiaſticis ſacrametis
celebrandiſque miſſarum ſolemnijs et ceſſimus eccleſiaſticis cadimoe obſeruan
dis per venerabilem virum magiſtrum Nicolaum de plone decretorum docto
rem capellanum noſtrum deuotum fideliter collectum et plena diſcuſſione
maſticatum de fratrum noſtrorum poſnomeſe capituli conſilio et aſſenſu
preuia deliberatione approbatum omnibus et ſingulis rectoribus eccleſiarum paro
chialium legendum et tenendum ad vnguem preſente precipimus et manda
mus volentes ſecundum ipſum in ~~adminiſtrationibus~~ adminiſtrandis ſacramentis
celebrandis officijs: ceſſimuſque obſeruandis omnes et ſingulos dirigi et
gubernari Statuentes quod ſi (quod abſit) aliquis per archidiaconum
noſtrum aut per teſtes noſtros ſinodales tempore viſitationis repertus fuerit.
qui ſecundum dicti tractatus formam modum et diſpoſitionem ſe non geſſerit
in omnibus ſuperdictis. aut qui eundem non habuerit pro maioribus penam ſino
dalem irremiſſibiliter per ſoluendam. pro prima vice ſe nouerit incur
ſurum: pro alijs vero vicibus ad arbitrium noſtrum de cetero puniendum

De ſacramentis in genere

Q Voniam natura humana post lapſum conſiderata ſub alligatione peccati
maxime eget gratia dei. per quam ab illa infectione peccati purgetur: ad ſtatum
originalis iuſticie reducatur. iuxta illud. Omnes peccauerunt et egent gratia
dei. ad Ro. iij. et v. ca. Talis autem gratia purgans infectionem in tribus
conſiſtit: que vnicuique ſunt neceſſaria ad ſalutem. que ſunt fides
bona opera et fidei ſacramenta. Hec autem tria ſecundum Hugonem de ſa
cramentis. li. i. parte. x. ita ſibi coheret ut ſalutis effectum habere non
poſſit ſi ſimul non fuerint. quia fides non habet meritum ſi dum poteſt operari
negligit. iuxta illud Ja. ij. Fides ſine operibus mortua eſt. Nec
bonum opus aliquid eſt ſine fide. ſine qua impoſſibile eſt placere deo. ad
Hebre. xi. Et rurſus fides operans hominem ſanctificare non ſufficit:
ſi ea que in ſacramentis dei conſiſtit ſanctificationem contemnit recipere. ut Hu
go. Hinc eſt quod virtus ſacramentorum eccleſiaſticorum pro ſalutari proſectu mul
tum eſt nobis neceſſaria. cum ipſa ſit occaſio et auxilium noſtrum a peccato re
ſurgendi: et in ipſis tota medicina noſtris vulneribus ſalutaris conſi
ſtit. ſecundum Tho. in compendio theologice veritatis. li. vi. c. i. non quod in eis
gratia ſubiectualiter contineatur: vel cauſaliter per ea efficiatur: cum in ſola
anima habeat collocari. et a ſolo deo infundi: ſed quod in illis et per illa